

Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Ostraviensis.
Studia Germanistica VIII
Résumé - Summary

SPRACHWISSENSCHAFT:

Hana BERGEROVÁ

Emotionen im Spiegel bildlicher Sprache. Fallbeispiel „Ärger“

Résumé

Emoce v zrcadle obrazného jazyka. Případová studie „zlost“

Příspěvek se věnuje odrazu konceptualizace emoce „zlost“ v obrazných výrazech (metaforách a metonymiích) německého jazyka. Po uvedení do tématu „jazyk a emoce“ z lingvistické, jakož i emočně psychologické perspektivy a následném osvětlení toho, jak je pojem „metafora“ v příspěvku chápán, si autorka klade otázku, jak jsou vybrané aspekty zkoumané emoce v němčině jazykově vyjadřovány, jakou roli při tom hrají metafory a metonymie a o které konkrétní metafory a metonymie se u jednotlivých aspektů jedná.

Summary

Reflection of Emotions in Figurative Language. Case Study “Anger”

The present paper is concerned with the conceptualization of the emotion “anger” in figurative expressions (metaphors and metonymies) in the German language. After introducing the topic of language and emotions from the linguistic as well as the psychological perspective, and explicating the way in which the term “metaphor” is understood in the present text, the author raises the question of how selected aspects of the emotion “anger” are expressed in German, the role of metaphor and metonymy, and which particular metaphors and metonymies reflect individual aspects of anger.

Eva Maria HRDINOVÁ

Loci horribiles oder negative Emotionen im liturgischen Text

Résumé

Loci horribiles aneb Negativní emoce v liturgickém textu

Příspěvek se zabývá emocemi smutku a zlosti v liturgickém textu na příkladu přeloženého liturgického textu (Svatá liturgie Jana Zlatoústého, překlad A. Malceva) z církevní slovanštiny do němčiny. Teoretickým východiskem jsou práce domácích i zahraničních lingvistů.

Summary

Loci horribiles, or Negative emotions in liturgical texts

This paper deals with the emotions of sorrow and anger in a religious text (the Holy Liturgy of John Chrysostomos, translated by Alexi Maltzew). The text was analyzed with regard to the translation of the relevant lexical material into the German language. The theoretical basis for the analysis included works by both Czech and foreign linguists.

Daniela PELKA

Was ein Titelkopf verraten kann oder: Zur Entwicklung des Titelkopfes dreier Minderheitszeitschriften

Résumé

Co může prozradit záhlaví aneb: K vývoji záhlaví tří časopisů německé národnostní menšiny

Článek poukazuje na důležitost typografických prostředků při recepci psaných textů. Na příkladu záhlaví tří časopisů vydávaných v Polsku představiteli německé menšiny demonstruje, jak se význam psaného slova může měnit v závislosti na jeho okolí a jak může být účinek na čtenáře ovlivněn barvou, velikostí a typem písma, velikostí mezer a dalšími typografickými prostředky.

Summary

What a header can reveal or: On the development of the headers of three German minority magazines

The article points out the importance of typography in the reception of written texts. Using the example of the headers of three magazines published in Poland for the German-speaking minority, the author demonstrates how the meaning of the written word can change depending on its surroundings, and how the effect on the reader can be influenced by the colour, size and font of lettering, the size of gaps, and other typographic means.

Lenka VAŇKOVÁ

Was die Stimme über Emotionen verraten kann.

Eine korpusbasierte Untersuchung zu Stimmkommentierungen in deutschen Romanen

Resumé

Co může hlas prozradit o emocích. Korpusový výzkum popisu hlasové variace v německých románech

Při vyjadřování emocí v ústní komunikaci hraje hlas významnou roli. Článek se zabývá otázkou, jak je hlas v souvislosti s emocemi popisován v psaných textech, a sice německých románech. Na ukázkách z německého korpusu Cosmas II je ukázáno, jaké strategie volí spisovatelé, aby čtenáři přiblížili emoce prožívané postavami románu a která slovesa a přídavná jména používají nejčastěji při znázornění emoce „hněv“.

Summary

What a voice can reveal about emotions. Corpus research on the description of voice variations in German novels

The voice plays an important role in expressing emotions within oral communication. This paper examines how voices are described in relation to emotions in written texts (German novels).

Using extracts from the Cosmas II corpus, the author shows what strategies are chosen by writers to depict the emotions experienced by the characters, and which verbs and adjectives are most frequently used when describing the emotion of anger.

LITERATURWISSENSCHAFT:

Marcel Thomas HEINE

„Die Judenbuche“ und ihr Mörder. Kritik an einem kanonisierten Vorurteil

Résumé

„Die Judenbuche“ a její vrah. Kritika jednoho kanonizovaného předsudku

Tento článek je kritickým posouzením předsudku, který stále nedotčeně přetrvává při četbě novely „Die Judenbuche“ Anetty von Droste-Hülshoff. Ve většině interpretací tohoto textu je Friedrich Mergel rozpoznán a analyzován jako vrah. Předložený rozbor ukazuje, že novela obsahuje značný počet rozporuplných prvků, které nedovolují Friedrichovo odsouzení. Proto by mělo být cílem četby zamyšlení, které je v textu obsaženo, a ne rozsudek.

Summary

„Die Judenbuche“ and its murderer. Rereading a common prejudice

This paper represents a critical approach towards a prejudice upheld nearly untouched in readings of Anette von Droste-Hülshoff's novella „Die Judenbuche“: In most interpretations Friedrich Mergel has been putatively labelled a murderer and is still analysed accordingly. This analysis therefore attempts to make it clear that the novella contains a significant number of contradictory elements that are incompatible with Mergel's guilt. The author thus suggests placing a stronger emphasis on reflectional knowledge rather than on the conviction itself.

Irena ŠEBESTOVÁ

Die Begegnung mit dem Tod als Inspiration des literarischen Schaffens.

Am Beispiel Thomas Hürlimanns Roman „Der grosse Kater“

Résumé

Setkání se smrtí jako inspirace literární tvorby. Na příkladu románu Thomase Hürlimanna „Der grosse Kater“

Setkání se smrtí je jedním z témat, která jsou těsně spjata s literární tvorbou od jejich počátků. V sedmdesátých letech 20. století sděluje řada švýcarských spisovatelů otevřeně své privátní zážitky v autobiografických dílech, ve kterých nemá zůstat nic zatajeno, tedy ani hrůza nemoci a smrti.

Na konci osmdesátých a na počátku devadesátých let se hlásí o slovo mladá, zcela jinak orientovaná generace autorů. Pro jejich literaturu není typickým znakem jen odraz vnitřního světa, nýbrž i pokus spojit osobní život s veřejným zájmem. Jedním z představitelů této generace je Thomas Hürlimann. Švýcarská společnost a podmínky demokracie mu poskytují témata, která zpracovává ve stále nových variacích. V románu „Der grosse Kater“ se prolínají dvě roviny. Veřejná, ve které jsou odhaleny praktiky politických šíbrů, a soukromá, která líčí bezmocnost

rodiny, jež je nucena bezmocně přihlížet umírání dítěte. Obě roviny se setkávají ve styčném bodě, kterým je smrt. Smrt ovlivňuje rozhodující měrou životní osudy protagonistů a určuje jejich budoucí směřování.

Summary

Meeting death as literary inspiration. The example of Thomas Hürlimann's novel 'Der grosse Kater'

Meeting death has been a thematic preoccupation of literary works from the earliest times. In the 1970s many Swiss writers opened up their private experiences to readers in autobiographical texts which left nothing uncovered – not even the terror of illness and death. In the late 1980s and early 1990s a new generation came to the fore, with entirely different values. Their works are not typically reflections of inner worlds, but attempts to connect personal lives with the public interest. One representative of this generation is Thomas Hürlimann. His novel 'Der grosse Kater' interweaves two levels – the public and the private. Both meet at a single point, which is death.

Iveta ZLÁ

Ich habe schon lange nichts erlebt, was dieser Aufführung gleich käme.

Die Kontakte der Fürstin Mechtilde Lichnowsky zu Hugo von Hofmannsthal

Résumé

„Již dlouho jsem nezažil nic, co by se tomuto představení vyrovnalo.“ Kontakty kněžny Mechthildy Lichnovské a Hugo von Hofmannsthala

Dějiny šlechtického rodu Lichnowských otevírají vhléd do evropského kulturního panoramatu od poslední čtvrtiny 18. století až do konce první poloviny 20. století. Členové této knížecí rodiny se proslavili nejen svou vlastní literární a hudební tvorbou, ale také kulturními kontakty se soudobými umělci. Taktéž biografie kněžny Mechthildy Lichnovské (1879–1958) je protkána přátelstvími s německy a anglicky píšícími autory, hudebními skladateli a v neposlední řadě soudobými malíři. Předložená studie navazuje na dlouhodobý výzkum zabývající se fenomenální kulturní kontinuitou šlechtického rodu Lichnowských a přibližuje kontakty kněžny Mechthildy Lichnovské a Hugo von Hofmannsthala. Přátelství obou autorů bylo formováno jejich literárními a hudebními zájmy, jež ovlivňovaly vzájemnou, umělecky podnětnou výměnu názoru. Reflexe dramatické tvorby Hugo von Hofmannsthala a obraz jejich několika setkání, zachycený ve vzájemné korespondenci, doplňují mozaiku informací o literární tvorbě, kontaktech, názorech a uměleckém vývoji obou spisovatelů.

Summary

“It's a long time since I experienced anything to rival that performance.” Contacts between the Countess Mechthilda Lichnowsky and Hugo von Hofmannsthal

The history of the noble family of Lichnowsky provides an insight into the European cultural panorama from the last quarter of the 18th century to the mid-20th century. The Lichnowskys were renowned not only for their own literary and musical achievements, but also for their contacts with many leading artists of the time. Mechthilda Lichnowsky (1879–1958) cultivated many friendships with authors (writing in German and English), composers, and contemporary

painters. This paper draws on previous research on the phenomenal cultural continuity of the family, and describes in detail the contacts between Mechtilda Lichnowsky and Hugo von Hofmannsthal. The friendship between these two authors was forged through their literary and musical interests and their artistically stimulating exchange of views. The paper outlines von Hofmannsthal's dramatic works and paints a portrait of the meetings between Lichnowsky and von Hofmannsthal as captured in their correspondence, giving further insight into the literary works, contacts, opinions and artistic development of both authors.

DIDAKTIK:

Jana KRESTOVÁ

Der Spracherwerb beim bilingualen Kind

Résumé

Osvojování jazyků bilingvním dítětem

Osvojování jazyků bilingvním dítětem představuje stále velmi málo prozkoumané téma. V článku je na příkladu Maxe, dnes tříapůlletého chlapce, který od narození vyrůstá v dvojjazyčném prostředí, demonstrováno, jak probíhá osvojování jazyka bilingvním dítětem v konkrétních fázích, v nichž byl Maxův jazykový vývoj zachycován pomocí video a audio nahrávek, a dále vyhodnocován.

Summary

Language acquisition by a bilingual child

Language acquisition in bilingual children remains an area that has not been extensively studied. Using the example of Max, a three-and-a-half-year-old boy who has been exposed to two languages since birth, my objective is to investigate how language acquisition in a bilingual child proceeds in specific stages. His language development is being recorded using audiovisual media and then evaluated.

Jaroslav STAHL

Qualitativer Fortschritt von Dolmetschstudenten während des Semesters

Résumé

Kvalitativní pokrok studentů tlumočení během semestru

Pro objektivní analýzu rozvoje tlumočnické kompetence studentů je třeba použít měřitelná kritéria. Při experimentu, který je zde popsán, byla východiskem metodologie textové lingvistiky: Tlumočnický výkon 8 studentů byl hodnocen na základě ekvivalence, logické koheze, koherence cílového textu a zahrnuty byly i tlumočnické protokoly studentů doplněné o jejich vlastní komentáře. Výsledek provedené analýzy povede k přizpůsobení didaktických strategií při další práci se studenty.

Summary

Qualitative progress of interpreting students within one semester

In order to objectively analyze the development of interpreting competence, measurable criteria must be used. The experiment described in this paper is based on text-linguistic methods: the performance of 8 interpreting students was evaluated on the basis of equivalence, logical cohesion and coherence of the target text, also incorporating students' interpreting notes plus their own commentaries. The results of the analysis can be applied in adapting didactic strategies for future work with students.
